

forædle Produkterne, vi sælge ikke Korn, vi sælge kun Fødevarer, Kjød osv. Ere vi indrettede paa det, og tror man paa temmelig nær faste Kornpriser i Fremtiden, hvad der vist ikke kan være Tvivl om, at vi ville faae, ere vi langt forud for de Lande, som endnu ligge og eksportere deres Korn. Og forsaavidt Kornpriserne blive billigere, kunde man jo fristes til at sige: So billigere Kornpriser, desto heldigere for Landbruget i Fremtiden. Dette vil jeg naturligvis ikke fastholde ubetinget, men klart er det, at Toldsatser kunne ikke betinge godt Korn, det er Digtigheden hos Landmændene der frembringer de gode Kornsorter som kunne sælges til forholdt Pris til Udlandet, medens de almindelige simple Varer, som vi dels selv anvende, og som vi dels importere fra Udlandet, kunne faaes langt billigere. Saaledes som vi nu ere beliggende midt imellem Kornproducerende og Kjød- og Fødeimporterende Lande, vilde vi saaledes være heldigt stillede, naar vort Agerbrug var anlagt derpaa; selv med de nuværende lave Priser paa Smør og Kjød, kunde det betale sig at anvende Kornstofferne til Fodning, fordi Priserne paa Korn ere saa lave. Sa ganske vist er det rigtigt som den ærede Finansminister udtalte før, at de vare 20 pCt. lavere for Smør og Kjød, men dersom Kornsorterne skulde gaa endnu lavere ned, havde vi en stor Fordel, naar vort Landbrug i Tide var indrettet derpaa. Seg skal føie til, at der nu er en Stagnation overalt, ikke alene i vort Landbrug men hele Verden over, men en Gang kommer det i Gang igjen, Kræfterne ville atter komme i Bevægelse og ledige Arbejdskræfter ville kunne finde Anvendelse; naar det sker og naar samtidig lidt efter lidt Samfundet udvifler sig saaledes, at Arbejdsforholdene organiseres paa en mere sikker Fod, saa er det klart, at næst det, at have det Nødvendige, til det daglige Brød, vil det Første som Arbejderen gjør, baade den mere velhavende og den mindre velhavende, være det, at forlange bedre Føde, netop Brød og Fødevarer, og saa snart Konjunkturerne bedre sig lidt, er det ubetinget det Agerbrug, der er baseret paa Frembringelsen af disse Varer, der tager den første og bedste Fordel. Derfor siger jeg, at vil man, set fra denne Side, tale om at støtte vort Agerbrug, maa man gjøre det ved at støtte al denne Virksomhed,

og ikke paa nogen Maade modarbejde den ved hæmmende Baand. Af den Grund tror jeg, at det er farligt at lægge Told paa Korn. Man taler om Overproduktion af Korn. Det tror jeg i Virkeligheden ikke, der kan være Tale om, saa længe der er Millioner af Mennesker, der knap faae nok, og saa længe Tusinder af Mennesker rundt i Verden sulte ihjel. Den nu tilstedeværende Overfyldning paa sine Steder vil naturligvis være en Spore til, at man søger yderligere at udvikle Kommunikationsmidlerne for at komme i Forbindelse med de Egne, hvortil Afsetningen kan finde Sted. Men vedvarende billigere Kornpriser ville vi faae, og derpaa maa vi altjaa basere vort Agerbrug. At det endnu er vanskeligt for Arbejderen at faae endog saa det Nødvendige — jeg siger Arbejderne; thi det er i Virkeligheden dem, der ere de bedste Konsumenter for Jordbrugerne — at det endnu er vanskeligt for ham at faae de første Fornødenheder til Brødet, det fremgaar af, hvad jeg tror, der er sikkert, f. Ex. i Kjøbenhavn — og det vil vist være Tilfældet omtrent i alle store Steder — at der er en Forskjel af 10 pCt. i Brødsalget i Slutningen af Ugen mod de 3 første Dage i Ugen. Tager man det maanedsvis, skal der være en Forskjel af 8 til 10 pCt. mellem Brødsalget af den sidste Halvdel af Maaneden mod, hvad det var i den første Halvdel. Jeg har ikke selv haft Leilighed til at undersøge det, men det er sagt fra Sider, hvorfra jeg tror, det er sikkert; og er dette virkelig Tilfældet med vore lave Kornpriser, kan man se, hvor langt der er til, at Arbejderne kan købe de nødvendige Kjød- og Fødevarer. Saa snart Arbejdsforholdene antage en naturligere og heldigere Stilling, er det jo klart, at naar de saa have Brødet billigere, skulle de nok hurtigt søge efter de andre Fødemidler, som de sætte Pris paa. Hvad Indflydelse derfor en Korntold kunde have, tror jeg ikke, at der egentlig er mange Hjerter der ere i Stand til at beregne og forudsige, men jeg tror ubetinget, at naar man ikke kan tilfikkre os en sikker Fordel af en saadan Told, saa maa vi fordre, at man er meget forsigtig med at styrte os ind i den Slags Forsøg. Vort Jordbrug har jo under store Kampe og i trange Tider efterhaanden udvillet sig paa et sundt og fornuftigt Grundlag, et Grundlag, der fordrer en fri og hyppig